

GENESIS

Seper Beresit

GENESIS

De achtergrondwereld van Genesis

'Toen het volk zag dat het lang duurde voor Mozes van de berg afdaalde, kwam het volk bijeen bij Aäron, en zij zeiden tegen hem: Sta op, maak voor ons 'goden' die vóór ons uit gaan, want die Mozes, de man die ons uit het land Egypte geleid heeft – wij weten niet wat er met hem gebeurd is. En Aäron zei tegen hen: Ruk de gouden ringen die uw vrouwen, uw zonen en uw dochters in hun oren hebben, af, en breng ze bij mij. Hij nam ze van hen aan, ...en maakte een gegoten stierkalf. Toen zeiden zij: Dit zijn uw 'goden', Israëel, die u uit het land Egypte geleid hebben. ...en Aäron kondigde aan: Morgen is er een feest voor Jahweh!'

(Ex.32:1-6 selectie)

- ❖ Het gouden stierkalf ➔ **de stiergod Apis**, het medium van **de scheppergod Ptah**
- ❖ Op de rug van Apis zou de 'geest of de 'ba' van de scheppergod Ptah, zich openbaren

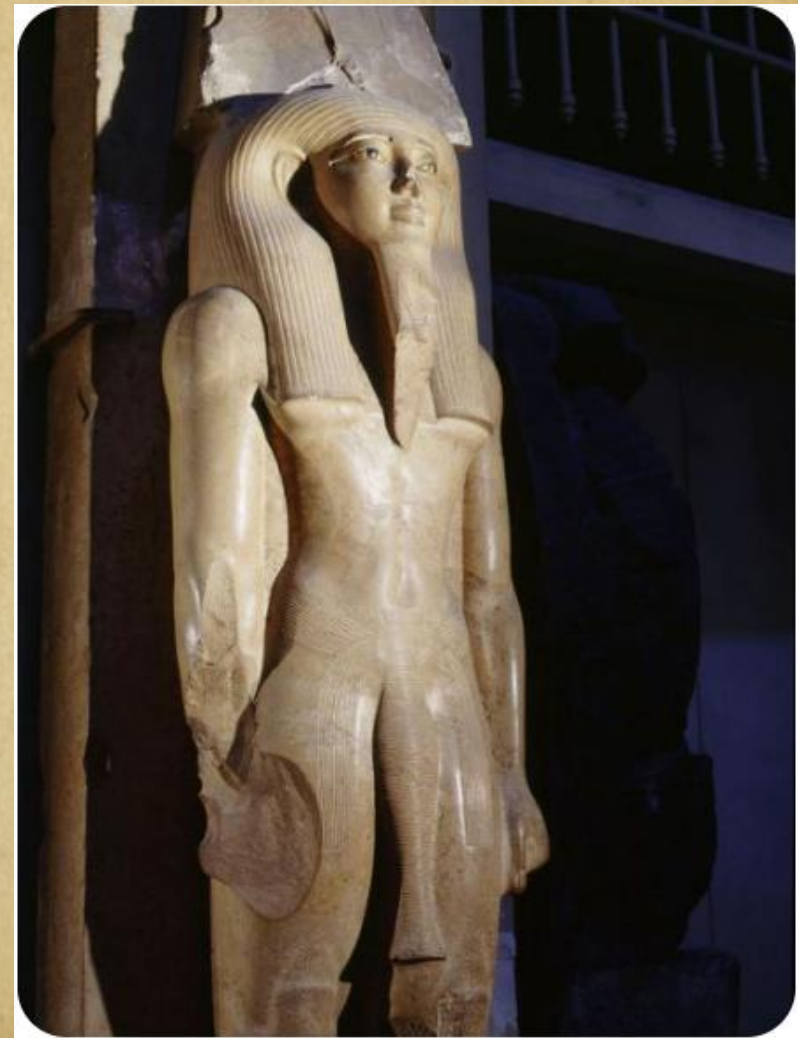
GENESIS

וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם
וַיֵּלֶךְ יִשְׂרָאֵל וְעֵשָׂו בְּרֵעֵהוּ
וַיֵּלֶךְ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם
וַיֵּלֶךְ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם
וַיֵּלֶךְ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם
וַיֵּלֶךְ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם

Vroege datering: 1447- 45 v. Chr. Ramses II

Late datering: 1290 - 60 v. Chr. Amenhotep II

Ptah, Egypte is zijn tempel..

Nun	Nunet
Kek	Keket
Heh	Hehet
Tenem	Tenemet

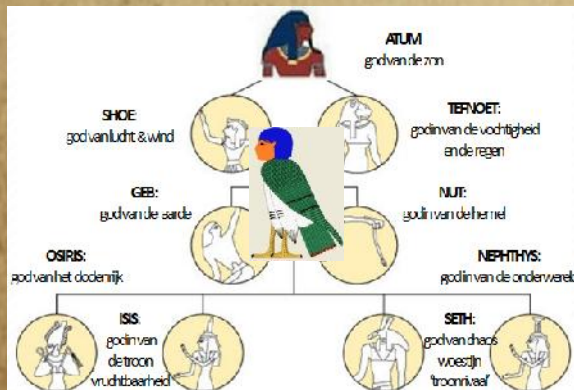
De goden die in Ptah zijn ontstaan:

Ptah op de grote troon, -----.

Ptah - Nun, de vader die Atum maakte.

Ptah - Nunet, de moeder die Atum baarde

Ptah de grootste, is hart en tong van de Negen
(lijn 48-52a)

Ptah, Egypte is zijn tempel..

Nun	Nunet
Kek	Keket
Heh	Hehet
Tenem	Tenemet

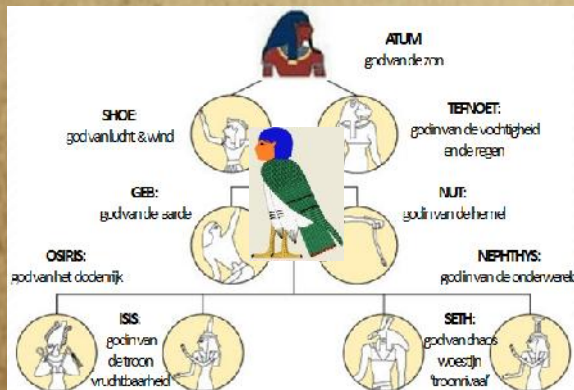
De goden die in Ptah zijn ontstaan:

Ptah op de grote troon, -----.

Ptah - Nun, de vader die Atum maakte.

Ptah - Nunet, de moeder die Atum baarde

Ptah de grootste, is hart en tong van de Negen
(lijn 48-52a)

'Want in Hem leven wij,
bewegen wij ons en zijn wij,
zoals ook enigen van de dichters
onder u hebben gezegd...'

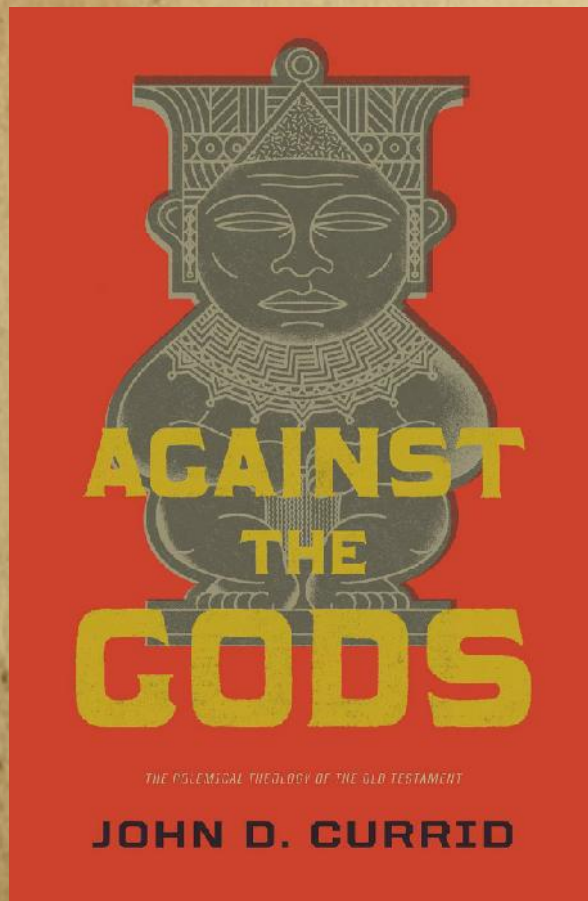
(Hd. 17:28 citaat uit Epimenides over Zeus / Atum)

GENESIS

‘Literaire’ oorlogsvoering tegen de goden

... is het gebruik om door denkvormen en verhalen die gemeengoed waren in de cultuur van het ONO, een radicaal nieuwe betekenis te geven.

De Bijbelschrijvers nemen bekende uitdrukkingen en motieven, en passen ze toe op de persoon en het werk van Jahweh, *en niet op de andere goden van de oude wereld.*

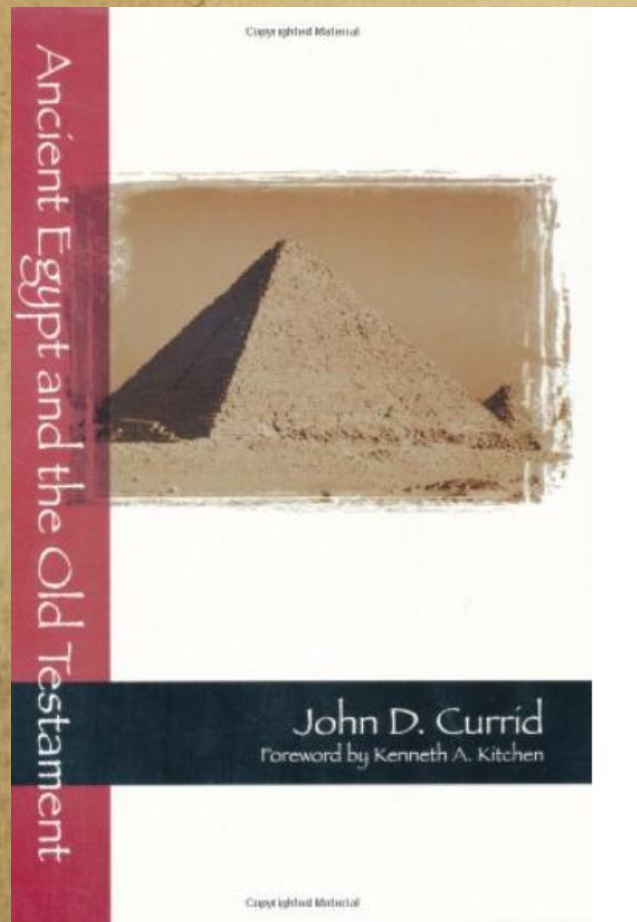
Het hoofddoel van ‘polemische theologie’ bestaat erin, om krachtig en aanschouwelijk, het fundamentele verschil aan te tonen tussen het Hebreeuwse denken en de oude geloofsovertuigingen en praktijken uit het ONO.

Het helpt te laten zien dat het Hebreeuwse denken, *niet louter een spreekbuis is van andere oude culturen uit het Nabije Oosten.*

GENESIS

‘Literaire’ oorlogsvoering tegen de goden

Dr. Currid maakt al 25 jaar deel uit van de RTS-faculteit, nadat hij voorzitter was geweest van de afdeling Bijbelstudies in Jackson, hoogleraar OT. in Charlotte... Voordat hij bij RTS kwam, was hij universitair hoofddocent religie aan het Grove City College. Hij is een opgeleide archeoloog en heeft gediend in de staf van de opgravingen van Carthago (Tunesië), Bethsaida, Tell el-Hesi en het Lahav Grain Storage Project (directeur). Hij geeft lezingen en predikt in veel landen, waaronder Rusland, Oekraïne, Groot-Brittannië, Australië en Brazilië.

Dr. Currid is een gewijde voorganger in de PCA, en is momenteel voorganger, verantwoordelijk voor onderwijs en prediking bij de Sovereign Grace Church (PCA) in Charlotte.

GENESIS

‘Literaire’ oorlogsvoering: Farao’s arm versus de arm van Jahweh

- ❖ Een eenvoudig voorbeeld hoe polemiek ‘werkt’ in Mozes → **de ‘sterke arm’ van Jahweh**

‘Ik zal u redden uit hun slavernij en u verlossen door een uitgestrekte arm en door zware strafgerichten.’

‘Wij waren slaven van de farao in Egypte, maar Jahweh heeft ons met sterke hand uit Egypte geleid.’

‘de tekenen, de wonderen, de sterke hand en de uitgestrekte arm waarmee Jahweh, uw God, u uitgeleid heeft. Zo zal Jahweh, uw God, doen met al de volken voor wie u bevreesd bent. (Ex.6:6; Dt.6:21; 7:19)

- ❖ **Deze ‘uitdrukkingen’ kennen hun oorsprong niet in de Israëlitische cultuur...**

- ❖ Tijdens het ‘**midden rijk**’ waren dit de vaste termen om *de farao te beschrijven*:

een lofzang op **Sensuret I** (1965-1920)

‘Bovendien is hij een machtig man die veel bereikt met zijn sterke arm; een kampioen zonder gelijke.’

Thoetmoses II (1492-1479)

Omschrijft zichzelf als: ‘Groot in kracht en machtig van arm’

GENESIS

‘Literaire’ oorlogsvoering: Farao’s arm versus de arm van Jahweh

- ❖ Een eenvoudig voorbeeld hoe polemiek ‘werkt’ in Mozes → **de ‘sterke arm’ van Jahweh**

‘Ik zal u redden uit hun slavernij en u verlossen door een uitgestrekte arm en door zware strafgerichten.’

‘Wij waren slaven van de farao in Egypte, maar Jahweh heeft ons met sterke hand uit Egypte geleid.’

‘de tekenen, de wonderen, de sterke hand en de uitgestrekte arm waarmee Jahweh, uw God, u uitgeleid heeft. Zo zal Jahweh, uw God, doen met al de volken voor wie u bevreesd bent. (Ex.6:6; Dt.6:21; 7:19)

- ❖ **Deze ‘uitdrukkingen’ kennen hun oorsprong niet in de Israëlitische cultuur...**
- ❖ Tijdens het **‘midden rijk’** waren dit de vaste termen om *de farao te beschrijven*:

Thoetmoses III (1479-1425)

Roept zichzelf uit tot: ‘de grootste der armen’ hij behaalde zijn overwinning ‘met eigen armen’

Amenhotep II (1427-1400)

Hij zou de heersers van het noorden ‘slaan’ want; ‘hij is een god wiens arm groot is’

GENESIS

‘Literaire’ oorlogsvoering: Farao’s arm versus de arm van Jahweh

- ❖ Een eenvoudig voorbeeld hoe polemiek ‘werkt’ in Mozes → **de ‘sterke arm’ van Jahweh**

‘Ik zal u redden uit hun slavernij en u verlossen door een uitgestrekte arm en door zware strafgerichten.’

‘Wij waren slaven van de farao in Egypte, maar Jahweh heeft ons met sterke hand uit Egypte geleid.’

‘de tekenen, de wonderen, de sterke hand en de uitgestrekte arm waarmee Jahweh, uw God, u uitgeleid heeft. Zo zal Jahweh, uw God, doen met al de volken voor wie u bevreesd bent. (Ex.6:6; Dt.6:21; 7:19)

- ❖ **Deze ‘uitdrukkingen’ kennen hun oorsprong niet in de Israëlitische cultuur...**

- ❖ Tijdens het ‘**midden rijk**’ waren dit de vaste termen *om de farao te beschrijven*:

Thoetmoses III (1479-1425)

Roept zichzelf uit tot: ‘de grootste der armen’ hij behaalde zijn overwinning ‘met eigen armen’

Amenhotep II (1427-1400)

Hij wordt later ‘de goede god’ genoemd, ‘sterk van arm’, die veel bereikt met ‘zijn armen’

GENESIS

‘Literaire’ oorlogsvoering: Farao’s arm versus de arm van Jahweh

- ❖ Een eenvoudig voorbeeld hoe polemiek ‘werkt’ in Mozes → **de ‘sterke arm’ van Jahweh**

‘Ik zal u redden uit hun slavernij en u verlossen door een uitgestrekte arm en door zware strafgerichten.’

‘Wij waren slaven van de farao in Egypte, maar Jahweh heeft ons met sterke hand uit Egypte geleid.’

‘de tekenen, de wonderen, de sterke hand en de uitgestrekte arm waarmee Jahweh, uw God, u uitgeleid heeft. Zo zal Jahweh, uw God, doen met al de volken voor wie u bevreesd bent. (Ex.6:6; Dt.6:21; 7:19)

- ❖ Farao claimt een sterke hand, een machtige arm te hebben → *behoort alleen Jahweh toe!*
- ❖ **Voor Jethro is het duidelijk, Jahweh heeft wat dit betreft alvast zijn punt gemaakt. . .**

‘En Jethro zei: Geloofd zij Jahweh, die je gered heeft uit de hand van de Egyptenaren en uit de hand van de farao, Die dit volk van onder de hand van de Egyptenaren gered heeft!

Nu weet ik dat Jahweh groter is dan alle goden, want in de zaak waarin zij overmoedig handelden, stond Hij boven hen.’ (Ex.18:10,11)

GENESIS

‘Literaire’ oorlogsvoering: Farao’s arm versus de arm van Jahweh

- ❖ Een eenvoudig voorbeeld hoe polemiek ‘werkt’ in Mozes → **de ‘sterke arm’ van Jahweh**

‘Ik zal u redden uit hun slavernij en u verlossen door een uitgestrekte arm en door zware strafgerichten.’

‘Wij waren slaven van de farao in Egypte, maar Jahweh heeft ons met sterke hand uit Egypte geleid.’

‘de tekenen, de wonderen, de sterke hand en de uitgestrekte arm waarmee Jahweh, uw God, u uitgeleid heeft. Zo zal Jahweh, uw God, doen met al de volken voor wie u bevreesd bent. (Ex.6:6; Dt.6:21; 7:19)

- ❖ **Alles wat de goden ‘claimen’ en wat hen toegedicht wordt, behoort alleen Jahweh toe!**
- ❖ Baäl, de belangrijkste god onder de Kanaänieten, ‘heerst’ over de wolken; de wolkenrijder. . .

‘Zing voor God, prijs zijn naam; verhoog de berijder van de wolken.

Verheug u voor hem, Jahweh is zijn naam.’

‘...U hebt zeer milde regen doen druipen, o God;’ (Ps.68:4,9)

‘Ik ben Jahweh -dat is Mijn Naam; **Mijn eer zal Ik aan geen ander geven**, evenmin Mijn lof aan de afgodsbeelden.’ (Jes.42:8)

Memphis en Genesis

Shabaka steen

1. Conditie vóór de schepping: levenloze chaos
2. Geest/ wind (ba van Ptah) beweegt over het water
3. Woord van Ptah creëert Atum (licht)
4. De oerheuvel rijst op 'in het midden van Nun'
5. Procreatie: lucht (Shu) toen Nut werd opgeheven
6. Vorming van het droge (Geb) door scheiding
7. Zon is geschapen om wereld te regeren, beeld van Ra
8. Aarde ontspruit planten, vissen, vogels, landdieren
9. Creatie van godsbeelden, cultus citaten, voedseloffers
10. Ptah voltooit zijn activiteit en rust tevreden

Genesis 1:1 – 2:3

1. Conditie vóór de schepping: levenloze chaos
2. Geest/ wind (Elohim) beweegt over het water
3. Woord van Elohim creëert licht
4. Firmament rijst op 'uit het midden' van de wateren
5. De wateren 'boven' creëren het hemelruim (lucht)
6. Vorming van het droge door samenvloeiing wateren
7. Creatie van planten ... later vissen, vogels, landdieren
8. Zon & maan om dag/ nacht, getijden te markeren
9. Creatie van Gods beeld, voedsel & gezag verleend
10. Elohim voltooit zijn activiteit en rust tevreden

'Want Jahweh, uw God, is de God der goden en de Heer der heren;
die grote, machtige en ontzagwekkende God,..!' (Dt.10:17)

De Proloog: 1:1 – 2:3

In (het) begin schiep God de hemel en de aarde. De aarde nu was woest en leeg, en duisternis lag over de watervloed; en de Geest van God zweefde over de wateren.

En God zei: Laat er licht zijn! En er was licht. En God zag het licht dat het goed was; en God maakte scheiding tussen licht en duisternis. En God noemde het licht dag en de duisternis noemde Hij nacht. Toen was het avond geweest en het was morgen geweest: de eerste dag.

En God zei: Laat er een uitspansel zijn in het midden van het water, en laat dat scheiding maken tussen water en water! En God maakte het uitspansel en maakte scheiding tussen het water dat onder het uitspansel is, en het water dat boven het uitspansel is. En het was zo. En God noemde het uitspansel hemel. Toen was het avond geweest en het was morgen geweest: de tweede dag.

En God zei: Laat het water dat onder de hemel is, in één plaats samenvloeien en laat het droge zichtbaar worden! En het was zo. En God noemde het droge aarde en het samengevloeiende water noemde Hij zeeën; en God zag dat het goed was.

En God zei: Laat de aarde groen doen opkomen, zaaddragend gewas, vruchtbomen, die naar hun soort vrucht dragen, waarin hun zaad is op de aarde! En het was zo. En de aarde bracht groen voort, zaaddragend gewas naar zijn soort en bomen die vrucht dragen waarin hun zaad is, naar hun soort.

En God zag dat het goed was.

Toen was het avond geweest en het was morgen geweest: de derde dag.

De Proloog: 1:1 – 2:3

En God zei: Laten er lichten zijn aan het uitspansel van de hemel om scheiding te maken tussen de dag en de nacht; en laten zij zijn tot aanduiding van vaste tijden en van dagen en jaren!

En laten zij tot lichten zijn aan het uitspansel van de hemel om licht te geven op de aarde! En het was zo.

En God maakte de twee grote lichten: het grote licht om de dag te beheersen en het kleine licht om de nacht te beheersen; en ook de sterren. En God stelde ze aan het uitspansel van de hemel om licht te geven op de aarde, om de dag en de nacht te beheersen en om scheiding te maken tussen licht en duisternis. En God zag dat het goed was.

Toen was het avond geweest en het was morgen geweest: de vierde dag.

En God zei: Laat het water wemelen van wemelende levende wezens; en laten er vogels boven de aarde vliegen, langs het hemelgewelf! En God schiep de grote zeedieren en alle krioelende levende wezens waarvan het water wemelt, naar hun soort, en alle gevleugelde vogels naar hun soort.

En God zag dat het goed was. En God zegende ze en zei: Wees vruchtbaar, word talrijk, en vervul het water van de zeeën; en laten de vogels talrijk worden op de aarde!

Toen was het avond geweest en het was morgen geweest: de vijfde dag.

En God zei: Laat de aarde levende wezens naar hun soort voortbrengen: vee, kruipende dieren en wilde dieren van de aarde, naar zijn soort! En het was zo. En God maakte de wilde dieren van de aarde naar hun soort, het vee naar hun soort, en alle kruipende dieren van de aardbodem naar hun soort.

En God zag dat het goed was.

De Proloog: 1:1 – 2:3

En God zei: Laten Wij mensen maken als Ons beeld, naar Onze gelijkenis; zodat zij heersen over de vissen van de zee, over de vogels in de lucht, over het vee, over heel de aarde en over al de kruipende dieren die over de aarde kruipen!. En God schiep de mens als Zijn beeld; als het beeld van God schiep Hij hem; mannelijk en vrouwelijk schiep Hij hen. En God zegende hen en God zei tegen hen:

Wees vruchtbaar, word talrijk, vervul de aarde en onderwerp haar, en heers over de vissen van de zee, over de vogels in de lucht en over al de dieren die over de aarde kruipen!

En God zei: Zie Ik geef u al het zaaddragende gewas dat op heel de aarde is, en alle bomen waaraan zaaddragende boomvruchten zijn; dat zal u tot voedsel dienen. Maar aan al de dieren van de aarde, aan alle vogels in de lucht en aan al wat over de aarde kruipt, waarin leven is, heb Ik al het groene gewas tot voedsel gegeven. En het was zo. En God zag al wat Hij gemaakt had, en zie, het was zeer goed.

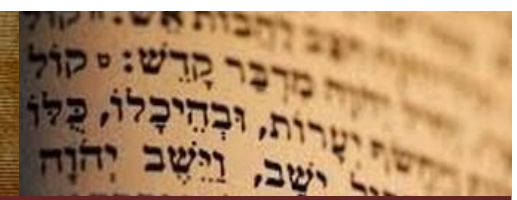
Toen was het avond geweest en het was morgen geweest: de zesde dag.

Zo zijn de hemel en de aarde voltooid, en heel hun legermacht.

Toen God op de zevende dag Zijn werk, dat Hij gemaakt had, voltooid had, rustte Hij op de zevende dag van al Zijn werk, dat Hij gemaakt had. En God zegende de zevende dag en heiligde die, want daarop rustte Hij van al Zijn werk, dat God schiep door het te maken.

GENESIS

	Proloog	1:1 – 2:3
I	Dit zijn de 'toledot' van de hemel en de aarde	2:4 – 4:26
II	Dit is het boek van de 'toledot' van Adam	5:1 – 6:8
III	Dit zijn de 'toledot' van Noach	6:9 – 9:29
	En dit zijn de 'toledot' van de zonen van Noach	10:1 – 11:9
	Dit zijn de 'toledot' van Sem	11:10-26

'Wie is hij die Mijn raad duister maakt met woorden zonder kennis?

Omgord nu als een man uw heupen, dan zal Ik u ondervragen.

Maak Mij eens bekend: **Waar was u toen Ik de aarde grondvestte?** (Job 38:1-4)

Indeling van de proloog

Genesis 1:1-2	Samenvattende introductie : in begin, de schepping van hemel en aarde
Genesis 1:3-5	Dag 1 creatie van licht scheiding van licht en duisternis
Genesis 1:6-8	Dag 2 creatie van het uitspansel scheiding tussen de wateren 'onder' en 'boven'
Genesis 1:9-13	Dag 3 creatie van het droge scheiding tussen de zeeën en de aarde creatie van vegetatie, planten en bomen
Genesis 1:14-19	Dag 4 creatie van de zon, de maan en de sterren
Genesis 1:20-23	Dag 5 creatie van zeedieren en vogels
Genesis 1:24-31	Dag 6 creatie van vee, kruipende dieren en wilde dieren creatie van de mensheid
Genesis 2:1-3	Samenvattende eindconclusie : voltooiing van de schepping van hemel en aarde Dag 7 zegening en heiliging van de 7 ^e dag als Gods dag van rust

In (het) **begin** schiep God de **hemel en de aarde**. (Genesis 1:1)

Zo zijn de **hemel en de aarde** **voltooid**, en heel hun legermacht. (Genesis 2:1)

Indeling van de proloog

In begin schiep God de hemel en de aarde.

De aarde nu was woest en leeg, en duisternis lag over de watervloed

Gods creatie van een 'leefbare' en 'bevolkte' wereld

Probleem	Vorbereiding dag 1-3	Populatie dag 4-6
Duisternis	creatie van licht scheiding van licht en duisternis	creatie van de zon, de maan en de sterren
Watervloed	creatie van het uitspansel scheiding tussen de wateren	creatie van zeedieren en vogels
Aarde 'woest' 'leeg'	creatie van het droge scheiding tussen zeeën en aarde creatie van vegetatie, planten en bomen	creatie van vee, kruipende en wilde dieren creatie van de mensheid

Indeling van de proloog

Genesis 1:1-2	Samenvattende introductie : in begin, de schepping van hemel en aarde
Genesis 1:3-5	Dag 1 creatie van licht scheiding van licht en duisternis
Genesis 1:6-8	Dag 2 creatie van het uitspansel scheiding tussen de wateren 'onder' en 'boven'
Genesis 1:9-13	Dag 3 creatie van het droge scheiding tussen de zeeën en de aarde creatie van vegetatie, planten en bomen
Genesis 1:14-19	Dag 4 creatie van de zon, de maan en de sterren
Genesis 1:20-23	Dag 5 creatie van zeedieren en vogels
Genesis 1:24-31	Dag 6 creatie van vee, kruipende dieren en wilde dieren creatie van de mensheid
Genesis 2:1-3	Samenvattende eindconclusie : voltooiing van de schepping van hemel en aarde Dag 7 zegening en heiliging van de 7 ^e dag als Gods dag van rust

- A Toen God op de zevende dag Zijn werk, dat Hij gemaakt had...
- B rustte Hij op de zevende dag van al Zijn werk,...
- C En God zegende de zevende dag en heiligde die,
- B' want daarop rustte Hij van al Zijn werk,
- A' dat God schiep door het te maken. (Gen.2:2,3)

The image features a stone wall background. A horizontal band across the middle contains the word "GENESIS" in a large, bold, serif font. The letters are light yellow and appear to be carved into or painted on a dark brown, cracked surface that resembles dried mud or aged leather. The cracks in the band are irregular and run in various directions, adding to the aged and weathered appearance of the text.

GENESIS